

17-20
10. 24

Η Ελληνίδα
που κατέκτησε
το Χόλιγουντ

Κατίνα Παξινοπού

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΕΘΝΙΚΗΣ
ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΤΑΙΝΙΟΘΗΚΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
> ΜΟΥΣΕΙΟ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

Τραγωδός παγκόσμιας ακτινοβολίας, η Κατίνα Παξινού θεωρούσε εύλογα τη σκηνή ως το προνομιακό και αγαπημένο της πεδίο. Ωστόσο, για λόγους επιβίωσης, στα δύσκολα χρόνια της Κατοχής, όταν καταφεύγει στην Αμερική, στρέφεται στον κινηματογράφο. Εκεί διαγράφει μια λαμπρή καριέρα. Ενσαρκώνει από αινιγματικά θηλυκά και ατίθασες τσιγγάνες μέχρι μανάδες, άλλοτε ταλαίπωρες και άλλοτε ραδιούργες, με κορωνίδα τον ρόλο της αντάρτισσας Πιλάρ στην κινηματογραφική προσαρμογή του φημισμένου μυθιστορήματος του Χέμινγουэй *Για ποιον χτυπά η καμπάνα*. Με την ερμηνεία της η Κατίνα Παξινού πέρασε στα χρονικά της 7ης τέχνης ως η πρώτη Ελληνίδα που βραβεύτηκε με Όσκαρ.

Η επέτειος των 80 ετών από την ιστορική εκείνη απονομή σηματοδοτεί τώρα και την πρώτη συνεργασία της Ταινιοθήκης της Ελλάδος με το Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης. Έχουμε τη χαρά και την τιμή να συμπράττουμε με έναν από τους κορυφαίους πολιτιστικούς φορείς της χώρας μας σε ένα ξεχωριστό αφιέρωμα στην κορυφαία Ελληνίδα ηθοποιό. Σε αυτό το τετραήμερο θα προβληθούν οι τέσσερις σημαντικότερες κινηματογραφικές της δουλειές και ένα εμπεριστατωμένο προσωπογραφικό ντοκιμαντέρ από το θρυλικό «Παρασκήνιο» της ΕΡΤ πάνω στη θυελλώδη ζωή και καριέρα της.

Μαρία Κομνηνού

Πρόεδρος ΔΣ της Ταινιοθήκης της Ελλάδος

Με αφορμή τα 80 χρόνια από την απονομή του Όσκαρ στην Κατίνα Παξινού, το Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης εγκαινιάζει τη συνεργασία του με την Ταινιοθήκη της Ελλάδος με ένα αφιέρωμα στην κινηματογραφική καριέρα της μεγάλης Ελληνίδας ηθοποιού. Από την Πέμπτη 17 Οκτωβρίου έως και την Κυριακή 20 Οκτωβρίου θα προβληθούν τέσσερις ταινίες και ένα ντοκιμαντέρ, δίνοντας στο κοινό την ευκαιρία να γνωρίσει μια άλλη όψη της κορυφαίας τραγωδού και να ξαναθυμηθεί μερικά από τα αριστουργήματα της έβδομης τέχνης.

Το Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης είναι διαχειριστής του Κληροδοτήματος Αλέξη Μινωτή εις μνήμην Κατίνας Παξινού. Ανάμεσα στους σκοπούς του Κληροδοτήματος ήταν εξ αρχής η δημιουργία μιας αίθουσας όπου θα φιλοξενούνται ενθυμήματα από τη ζωή και τη σταδιοδρομία της Κατίνας Παξινού. Η αρχική αίθουσα επεκτάθηκε, εμπλουτίστηκε και μετονομάστηκε σε Μουσείο Παξινού-Μινωτή. Τον Σεπτέμβριο του 2023 η έκθεση στο Μουσείο επανασχεδιάστηκε, και από τότε ο χώρος είναι επισκέψιμος κατόπιν ραντεβού.* Για το Μουσείο έγραψε ο Νίκος Βατόπουλος (*Καθημερινή*, 10.11.2023):

«Συναισθάνεται κανείς το μέγεθος και την προσφορά της Κατίνας Παξινού και του Αλέξη Μινωτή μέσα σε ένα πνευματικό, κοινωνικό και διεθνές περιβάλλον, τα δίκτυα φιλίας με μορφές όπως η Μαρία Κάλλας, ο Αριστοτέλης Ωνάσης, ο Δημήτρης Μητρόπουλος, ο Δημήτρης Χορν, ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, ο Ευγένιος Ο'Νιλ και πολλοί ακόμη. Ένας κόσμος πολύπτυχος, με παιδεία και συναίσθηση [...] Έμφαση δίνεται στη διεθνή καριέρα της Παξινού και του Μινωτή (ιδίως της πρώτης), και ο επισκέπτης θα δει σε περίοπτη θέση και το Όσκαρ (Β΄ Γυναικείου Ρόλου) με το οποίο τιμήθηκε η Παξινού ερμηνεύοντας τον ρόλο της Πιλάρ στο *Για ποιον χτυπά η καμπάνα* (1943, βασισμένο στο βιβλίο του Έρνεστ Χέμινγουεϊ), δίπλα στην Ίνγκριντ Μπέργκμαν και στον Γκάρι Κούπερ. Έχει μείνει στην Ιστορία η γεμάτη αυτοπεποίθηση φράση της Παξινού: «Δεν θα παίξω την Πιλάρ, είμαι η Πιλάρ!». [...] Το Μουσείο Παξινού-Μινωτή αναγεννήθηκε, και το βλέπουμε πλέον ως νέο απόκτημα της Αθήνας».

* Για το επόμενο χρονικό διάστημα έχουν προγραμματιστεί οι ακόλουθες ξεναγήσεις: 24 Σεπτεμβρίου, 22 Οκτωβρίου, 19 Νοεμβρίου και 10 Δεκεμβρίου. Ώρα 11:00–12:30. Αριθμός συμμετεχόντων: μέχρι 20 άτομα. Απαραίτητη η κράτηση θέσης στο sophiapel@miet.gr

Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης

ΠΕΜΠΤΗ 17.10
19.30

Προλογίζει η Πόλυ Λυκούργου, κριτικός κινηματογράφου.

Σκηνοθεσία:

Sam Wood

Σενάριο:

Dudley Nichols, από το ομώνυμο μυθιστόρημα του Ernest Hemingway

Παίζουν:

Gary Cooper, Ingrid Bergman, Akim Tamiroff, Κατίνα Παξινού, Arturo de Cordova, Vladimir Sokoloff, Fortunio Bonanova

Φωτογραφία:

Ray Rennahan

Μουσική:

Victor Young

Διάρκεια: 170'

Για ποιον χτυπά η καμπάνα

For whom the bell tolls

(1943, ΗΠΑ)

Το 1937 ο Αμερικανός Ρόμπερτ Τζόρνταν, ειδικός στα εκρηκτικά, φτάνει στη μαστιζόμενη από τον Εμφύλιο Πόλεμο Ισπανία προκειμένου να πολεμήσει για τη δημοκρατία. Ενώνεται στα βουνά με την ομάδα του Πάμπλο και της Πιλάρ και αναλαμβάνει την επικίνδυνη αποστολή να ανατινάξει μια στρατηγικής θέσης γέφυρα που βρίσκεται υπό τον έλεγχο των φασιστών. Στην ομάδα των παρτιζάνων βρίσκεται και η Μαρία, μια αθώα και φοβισμένη κοπέλα που προκαλεί το ενδιαφέρον του Ρόμπερτ. Καθώς η πορεία στα βουνά συνεχίζεται και οι μάχες γίνονται όλο και σκληρότερες, η αμοιβαία τους συμπάθεια εξελίσσεται σε μεγάλο έρωτα.

Παρθενικός κινηματογραφικός ρόλος για την Κατίνα Παξινού, η οποία και κατακτά μια θέση στην Ιστορία ως η πρώτη ηθοποιός που κέρδισε ταυτόχρονα Όσκαρ και Χρυσή Σφαίρα Β΄ Γυναικείου Ρόλου, και μαζί ως η πρώτη Ελληνίδα που τιμήθηκε με Όσκαρ. Υποψήφιο για εννέα συνολικά Όσκαρ, το φιλμ προσαρμόζει στην οθόνη το φημισμένο μυθιστόρημα του Έρνεστ Χέμινγκουεϊ, γραμμένο στα 1939 στην Κούβα, αφότου ο συγγραφέας είχε συμμετάσχει στον Ισπανικό Εμφύλιο με τις διεθνείς ταξιαρχίες.

Στην κανονική της εμπορική διανομή η ταινία είχε προβληθεί περικομμένη στα 134 λεπτά. Η αρχική διάρκεια των 170 λεπτών αποκαταστάθηκε τη δεκαετία του 1990. Στην Ισπανία ήταν απαγορευμένη μέχρι το 1978.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 18.10
20.00

Προλογίζει ο Ιάσωνας
Τριανταφυλλίδης, κριτικός
κινηματογράφου.

Σκηνοθεσία:

Luchino Visconti

Σενάριο:

Luchino Visconti,
Suso Cecchi D'Amico

Παίζουν:

Alain Delon,
Renato Salvatori,
Σπύρος Φωκάς,
Κατίνα Παξινού,
Annie Girardot,
Claudia Cardinale,
Max Cartier,
Nino Castelnuovo,
Roger Hanin, Adriana Asti

Φωτογραφία:

Giuseppe Rotunno

Μουσική: Nino Rota

Διάρκεια: 179'

Αποκατάσταση: Cineteca
di Bologna, σε συνεργασία
με τους Titanus, TFI Droits
Audiovisuels, The Film
Foundation, Gucci

Ο Ρόκο και τ' αδέρφια του

Rocco e i suoi fratelli

(1960, Ιταλία-Γαλλία)

Μετά τον θάνατο του άντρα της η Ροζάρια μετακομίζει με τους τέσσερις γιους της από τον ιταλικό νότο στο Μιλάνο, όπου ζει ο μεγαλύτερος γιος της, προς αναζήτηση μιας καλύτερης τύχης. Όμως η προσαρμογή της οικογένειας στις συνθήκες διαβίωσης στην πόλη θα γίνει ακόμη πιο οδυνηρή όταν δύο από τα αδέρφια θα ερωτευτούν την ίδια γυναίκα, μια ιερόδουλη.

Το αριστούργημα του Βισκόντι, που τιμήθηκε, μεταξύ πολλών άλλων, με το Ειδικό Βραβείο Κριτικής Επιτροπής και το Βραβείο FIPRESCI στο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Βενετίας το 1960, σηματοδοτεί το οριστικό πέρασμα του κορυφαίου Ιταλού δημιουργού από το νεορεαλιστικό σινεμά, που τόσο πιστά υπηρέτησε, στον μοντερνισμό, που δονείται εκείνα τα χρόνια σε όλη την Ευρώπη. Η Κατίνα Παξινού υποδύεται την απεγνωσμένη χήρα μητέρα σε τούτο το αδρό, παλλόμενο πορτρέτο της Ιταλίας των μεγάλων κοινωνικών αλλαγών, ο Σπύρος Φωκάς, ως ένας από τους γιους, είναι ο έτερος Έλληνας στο εντυπωσιακό καστ, ενώ ο πρόσφατα χαμένος Άλέν Ντελόν εμφανίζεται για πρώτη φορά ως πρωταγωνιστής, την ίδια χρονιά με το *Γυμνοί στον ήλιο* του Ρενέ Κλεμάν.

ΣΑΒΒΑΤΟ 19.10
20.00

Προλογίζει η Δηώ Καγγελάρη, Διευθύντρια Σπουδών της Δραματικής Σχολής του Εθνικού Θεάτρου, π. Επίκουρη Καθηγήτρια ΑΠΘ.

Σκηνοθεσία:

Dudley Nichols

Σενάριο:

Dudley Nichols, από το ομώνυμο θεατρικό έργο του Eugene O'Neill

Παίζουν:

Rosalind Russel,
Michael Redgrave,
Raymond Massey,
Κατίνα Παξινού,
Kirk Douglas,
Leo Genn,
Nancy Coleman,
Sara Allgood

Φωτογραφία:

George Barnes

Μουσική:

Richard Hageman

Διάρκεια: 159'

Το πένθος ταιριάζει στην Ηλέκτρα
Mourning becomes Electra

(1947, ΗΠΑ)

Αμέσως μετά το τέλος του Εμφυλίου Πολέμου στις ΗΠΑ ο στρατηγός Έζρα Μάνον επιστρέφει στο σπίτι του, στη Νέα Αγγλία. Όμως στην οικία των Μάνον, με το σκοτεινό παρελθόν και τη νοσηρή σχέση με τη ζωή, υπάρχουν πολλές ανοιχτές πληγές. Η παθολογική αγάπη της γυναίκας του Έζρα, Κριστίν Μάνον, για τον γιο της, Όριν, η προβληματική της συμβίωση με την κόρη της, Λαβίνια, και η παρεμβολή ενός τρίτου προσώπου στη ζωή τους διευρύνουν τον κύκλο μίσους, εκδίκησης και καταστροφικού έρωτα που περιζώνει ήδη το παρελθόν της οικογένειας και θα κλείσει μόνο με την τιμωρία όσων εμπλέκονται σε αυτόν.

Ως δόλια μητέρα, η Κατίνα Παξινού είναι μια άλλη Κλυταιμνήστρα σε αυτή τη μεγαλειώδη κινηματογραφική διασκευή του ομώνυμου θεατρικού έργου (1931) του Ευγένιου Ο'Νιλ, ο οποίος μετέφερε ουσιαστικά την Ορέστεια του Αισχύλου στη μετεμφυλιακή Αμερική του 1865. Γεμάτες ένταση και ερμηνευτική δεινότητα είναι οι σκηνές των λεκτικών της αναμετρήσεων με τη Ρόζαλιντ Ράσελ, η οποία, στον ρόλο της κόρης και συνάμα αντίζηλης της Λαβίνια, προτάθηκε για Όσκαρ Α΄ Γυναικείου Ρόλου, όπως προτάθηκε και ο Μάικλ Ρέντγκρεϊβ, ως ο γιος της οικογενείας Όριν, για εκείνον του Α΄ Ανδρικού.

ΚΥΡΙΑΚΗ 20/10
20.00

Το νησί της Αφροδίτης

(1969, Ελλάδα-Κύπρος)

Προλογίζει ο Νίκος Καβουκίδης, διευθυντής φωτογραφίας, μοντέρ, σκηνοθέτης, παραγωγός.

Σκηνοθεσία:

Γιώργος Σκαλενάκης

Σενάριο:

Αλέξης Πάρνης

Παίζουν:

Κατίνα Παξινού,
Άγγελος Αντωνόπουλος,
Anne Lonnberg,
Σταύρος Ξενίδης,
Κώστας Καστανάς,
Ζωρζ Σαρρή,
Κώστας Μεσσάρης,
Τάκης Ασημακόπουλος,
Χριστόφορος Ζήκας

Φωτογραφία:

Νίκος Καβουκίδης

Μουσική:

Μίμης Πλέσσας

Διάρκεια: 95'

Ένας αγωνιστής της ΕΟΚΑ, ο Κυριακούλης, συλλαμβάνεται από τους Άγγλους, και οι συναγωνιστές του, για να εκδικηθούν, απάγουν τον Ντέιβιντ, τον γιο μιας Αγγλίδας, φίλης του Βρετανού διοικητή του νησιού. Η κόρη της Αγγλίδας και ένας παλιός της φίλος λοχαγός, μαζί με έναν διπλωμάτη, προσπαθούν να βοηθήσουν τον Ντέιβιντ, οργανώνοντας την απόδραση του Κύπριου. Τελικά, μετά την αποτυχία του σχεδίου απόδρασής του, ο Κύπριος αγωνιστής θα κρεμαστεί από τους Άγγλους, αλλά η μητέρα του δεν θα επιτρέψει στους συμπατριώτες της να κάνουν το ίδιο στον Άγγλο αιχμάλωτό τους. Στον ρόλο της χαροκαμένης μάνας, η Κατίνα Παξινού ερμηνεύει εδώ τον ένα και μοναδικό της ελληνόφωνο ρόλο στον κινηματογράφο. Το σενάριο διασκεύασε ο Έλληνας ποιητής και θεατρικός συγγραφέας Αλέξης Πάρνης από το ομώνυμο θεατρικό του έργο, το οποίο είχε σαρώσει το 1960 στην τότε ΕΣΣΔ, με 22.000 παραστάσεις σε 175 θέατρα της Ρωσίας και των υπόλοιπων Λαϊκών Δημοκρατιών. Τρία χρόνια μετά ο Πάρνης επέστρεψε στην Ελλάδα με ειδική άδεια της κυβέρνησης, και το έργο ανέβηκε για πρώτη φορά και στη χώρα μας από το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, με σκηνοθέτη τον Αλέξη Σολομό και πρωταγωνίστρια την Κυβέλη.

Θέρμες ευχαριστίες εκφράζουμε στους Γιώργο Μάκκα και Στέλλα Λεωνιδάκη.

ΚΥΡΙΑΚΗ 20/10
22.00

Σενάριο-Σκηνοθεσία:

Δημήτρης Δημογεροντάκης,
Κώστας Μαχαίρας

Φωτογραφία:

Θεόδωρος Μάργκας

Μοντάζ:

Πάνος Βουτσάρας

Διάρκεια: 102'

(Μέρος Α': 49',

Μέρος Β': 53')

Παρασκήνιο: Αφιέρωμα στην Κατίνα Παξινού

(2001, Ελλάδα)

Ένα πλήρες πορτρέτο της Κατίνας Παξινού, έτσι όπως το σκιαγράφησε η θρυλική εκπομπή πολιτισμού των Λάκη Παπαστάθη και Τάκη Χατζόπουλου *Παρασκήνιο* σε δύο επεισόδια της στην ΕΡΤ το 2001. Οι μαρτυρίες ανθρώπων που έζησαν και εργάστηκαν δίπλα της, καθώς και ένα σπάνιο αρχαιακό υλικό σκιαγραφούν την προσωπικότητα και την καριέρα της μεγάλης Ελληνίδας τραγουδίστριας.

Μεταξύ άλλων, ο εγγονός της Αλέξανδρος Αντωνόπουλος, η χορογράφος Μαρία Χορς και οι ηθοποιοί Ελένη Χατζηαργύρη και Κώστας Καστανάς συνθέτουν την εικόνα του ανθρώπου και του καλλιτέχνη μέσα από την αφήγηση των αναμνήσεών τους, ενώ παρεμβάλλονται αποσπάσματα από θεατρικές παραστάσεις της, πλούσιο φωτογραφικό υλικό, ηχητικά ντοκουμέντα, πλάνα από ερασιτεχνικές λήψεις από ταξίδια αναψυχής ή σκηνές από το αφιέρωμα του BBC στη ζωή και την καριέρα της βραβευμένης με Όσκαρ Πειραιώτισσας.

Επιμέλεια αφιερώματος

Ρόμπυ Εκσιέλ

Μαρία Κομνηνού

Φαίδρα Παπαδοπούλου

Υπεύθυνη γενικού**συντονισμού παραγωγής**

Δήμητρα Αράπογλου

Υπεύθυνος οργάνωσης**παραγωγής**

Ρόμπυ Εκσιέλ

Βοηθός γενικού**συντονισμού παραγωγής**

Ιωάννα Παπαδοπούλου

Υπεύθυνη γραφείου διοίκησης

Σμάρω Σταυροπούλου

Οικονομικό τμήμα

Βασίλης Μπίμπας

Υπεύθυνη γραφείου Τύπου**& επικοινωνίας**

Ευάννα Βενάρδου

Υπεύθυνη marketing

Ιωάννα Ι. Πιπίδη

Υπεύθυνη δημοσίων σχέσεων**& φιλοξενίας**

Νίκη Κατσαντώνη

Υπεύθυνη online επικοινωνίας

Ζωή Χατζή

Συντονιστής κίνησης ταινιών

Νεκτάριος Σάκκας

Υπεύθυνος προβολών

Τάσος Αδαμόπουλος

Ραδιοφωνικό προωθητικό σποτ

Δημήτρης Βραχνός

Μετάφραση & υποτιτλισμός

ΝΕΑΝΙΚΟ ΠΛΑΝΟ - SUBTITLES

Διευθύντρια του Τμήματος**μετάφρασης & υποτιτλισμού**

Κατερίνα Ζαμπέλη

**Υπεύθυνος έκδοσης,
παρουσίασης προγράμματος****δράσεων, καταλόγου &
ωρολογίου προγράμματος**

Σάββας Καρέλης

**Σχεδιασμός & καλλιτεχνική
επιμέλεια**

Βάσω Αβραμοπούλου

Υπεύθυνη βιβλιοθήκης**& αρχείου**

Κατερίνα Γεωργίου

Σελιδοποίηση**& επεξεργασία εικόνων**

Μόιρα Δουράνου / A4 Design

Εκτύπωση

Fotolio

Ομάδα παραγωγής MIET

Έλια Βλάχου

Γιώργος Διαμάντης

Κυριακή Μολφέτα

Σοφία Πελοποννησίου

Κωνσταντίνα Σταματογιαννάκη

Δημιουργία τρέιλερ / Μοντάζ

Παναγιώτης Αγγελόπουλος

Η ΕΚΔΑΧΩΣΗ ΕΙΝΑΙ ΕΝΤΑΓΜΕΝΗ ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΑΤΤΙΚΗ" 2021-2027.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΕΘΝΙΚΗΣ
ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΤΑΙΝΙΟΘΗΚΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
> ΜΟΥΣΕΙΟ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ
Creative Europe MEDIA

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

EPT
ΑΡΧΕΙΟ

ΧΩΡΙΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

EPT

ΧΩΡΙΟΣ ΠΟΤΟΥ

ΣΤΟ
ΚΟΚΚΙΝΟ
105.5

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

αθηνόραμα

culture
now.gr

tvxs

MOVE IT

Meteo
Όλα για
τον καιρό

25 χρόνια
skywalker
αγάπη στην Ελλάδα

ΤΑΙΝΙΟΘΗΚΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
> ΜΟΥΣΕΙΟ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ
Ι Δ Ρ Υ Μ Α
Ε Θ Ν Ι Κ Η Σ
Τ Ρ Α Π Ε Ζ Η Σ

ΤΑΙΝΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ιερά Οδός 48 & Μεγ. Αλεξάνδρου,
Μετρό Κεραμεικός

#tainiothikigr

- Ταινιοθήκη της Ελλάδος/Greek Film Archive
- Ταινιοθήκη της Ελλάδος
- Ταινιοθήκη της Ελλάδος @tainiothikigr
- Ταινιοθήκη της Ελλάδος

www.tainiothiki.gr